

"The Chumra-ization of the Jewish World: The Role of Stringency in Jewish Law & Life"**(1) וידוי של רבנו נסים גאון**

במה אקדם, או מה רפואה אבקש, כבן סורר ומורה הייתי, כעבד מורד על אדוניו, כתלמיד חולק על רבו, את אשר טהרת טמאתי, ואשר טמאת טהרתי, את אשר התרת אסרתי, ואשר אסרת התרתי, את אשר אהבת שנאתי, ואשר שנאת אהבתי, את אשר הקלת החמירתי, ואשר החמירתי הקלתי, את אשר קרבתי רסקתי, ואשר רסקתי קרבתי, אך לא להכעיסך נתפונתי, ובעזות מצח פאתי לבקש סליחה מלפניך, שמתי פני פפלי, העזתי מצח פזונה, וגשתי לפניך בבושת פנים, וכן כתוב ומצח אשה זונה הנה לך מאנת הפלים:

(2) רמב"ם הלכות דעות פרק ג הלכה א

שוא יאמר אדם הואיל והקנאה והתאוה והכבוד וכיוצא בהם דרך רעה הן ומוציאין את האדם מן העולם, אפרוש מהן ביותר ואתרחק לצד האחרון, עד שלא יאכל בשר ולא ישתה יין ולא ישא אשה ולא ישב בדירה נאה ולא ילבש מלבוש נאה אלא השק והצמר הקשה וכיוצא בהן כגון כהני העובדי כוכבים, גם זה דרך רעה היא ואסור לילך בה, המהלך בדרך זו נקרא חוטא, שהרי הוא אומר בנזיר וכפר עליו מאשר חטא על הנפש, אמרו חכמים ומה אם נזיר שלא פירש אלא מן היין צריך כפרה המונע עצמו מכל דבר ודבר על אחת כמה וכמה, לפיכך צוו חכמים שלא ימנע אדם עצמו אלא מדברים שמנעתו התורה בלבד, ולא יהא אוסר עצמו בנדרים ובשבועות על דברים המותרים, כך אמרו חכמים לא דיין מה שאסרה תורה אלא שאתה אוסר עליך דברים אחרים, ובכלל הזה אלו שמתענין תמיד אינן בדרך טובה, ואסרו חכמים שיהא אדם מסגף עצמו בתענית, ועל כל הדברים האלו וכיוצא בהן צוה שלמה ואמר אל תהי צדיק הרבה ואל תתחכם יותר למה תשומם.

(3) בראשית רבה (וילנא) פרשת בראשית פרשה יט

ומפרי העץ אשר בתוך הגן וגו' ולא תגעו בו הה"ד (משלי ל) אל תוסף על דבריו פן יוכיח בך ונכזבת, תני ר' חייא שלא תעשה את הגדר יותר מן העיקר שלא יפול ויקצץ הנטיעות, כך אמר הקב"ה כי ביום אכלך ממנו וגו', והיא לא אמרה כן, אלא אמר אלהים לא תאכלו ממנו ולא תגעו בו כיון שראה אותה עוברת לפני העץ נטלה ודחפה עליו, אמר לה הא לא מיתת, כמה דלא מיתת במקרביה, כן לא מיתת במיכליה, אלא כי יודע אלהים כי ביום וגו'.

(4) רש"ר הירש בראשית ג:ב-ג

התשובה עדיין הוגנת: לא הכל נאסר עלינו; אלא ה' שהתיר לנו את כל עץ הגן, הוא שאסר לנו את העץ הזה. - אך עלינו לשים לב לנקודה אחת, שחכמינו כבר העירו עליה. כבר ראינו שמצוה זו כוללת את כל היסודות, המאפיינים את תורת ישראל שלעתיד, - ואשר יצר הרע ואומות העולם משיבים עליהם תמיד. היא "חוק", יש בה משום מאכלות אסורות, והיא נמסרה לחוה כתורה שבעל פה. תשובתה של חוה מוסיפה יסוד רביעי, שגם עליו משיבים קלי דעת ומקילי ראש. יש כאן משום מצות סייג, בחינת מצוה דרבנן. ה' גזר על האכילה; ואילו האשה מזכירה איסור נגיעה. היתה זו אפוא מצות סייג; אדם בזהירותו הוסיף על המצוה כדי להתרחק מן העבירה. הנה אנחנו רואים: הסייגים והגזירות הם תולדה טבעית של הזהירות המוטלת על מקיימי המצוות. אך חכמינו מוסיפים אזהרה: "שלא תעשה את הגדר יותר על העיקר שלא יפול ויקצץ בנטיעות. כך הקב"ה אמר ביום אכלך ממנו ועמדה והעידה עדות שקר לא תגעו בו פן תמותון. כיון שראה שכזבה דחפה עליו. אמר לה, כמה דלא דמכת במקרובתיה אף לא במיכליה." (בראשית רבה יט, ד ואבות דר' נתן א, ה). אל לנו לשכוח את מקור הסייגים, שהזהירות היהודית הטילה עלינו. נזכור תמיד, שאין הם דאורייתא. רק כל עוד נזכור זאת, הם יהיו לנו אזהרה וסייג. אם נשכח את אופיים זה, אם נראה גם אותם כמפי הגבורה, - תביא אותנו העבירה עליהם לעבור גם על מצוות ה'. וחכמינו קיימו אזהרה זו בעצמם. בכל מקום הם מעידים על הסייגים והגזירות, שהם מצוות דרבנן בלבד; והם מקפידים להבדיל הבדלה

ברורה - בינם לבין מצוות דאורייתא. אדם הראשון שגה בכך; הוא השווה אכילה לנגיעה, ומסר את שתייהן כמצוות מפי ה'.

(5) משנה מסכת ברכות פרק ב משנה ה, ח

חתן פטור מקריאת שמע בלילה הראשון עד מוצאי שבת אם לא עשה מעשה מעשה ברבן גמליאל שקרא בלילה הראשון שנשא אמרו לו תלמידיו לא למדתנו רבינו שחתן פטור מקריאת שמע בלילה הראשון אמר להם איני שומע לכם לבטל ממני מלכות שמים אפילו שעה אחת.
חתן אם רצה לקרות קריאת שמע לילה הראשון קורא רשב"ג אומר לא כל הרוצה ליטול את השם יטול.

(6) תוספות מסכת ברכות דף יז עמוד ב

רב שישא בריה דרב אידי אמר לעולם לא תחליף - פר"ח דהלכה כרב ששת דהוא בתראה והלכה כרשב"ג דאמר לא כל הרוצה ליטול את השם יטול ובכל מקום ששנה רבן שמעון בן גמליאל במשנתנו הלכה כמותו חוץ מערב וצידן וראיה אחרונה (כתובות דף עז). וכן פסק ר"ח ומיהו אנו שבשום פעם אין אנו מכוונים היטב גם חתן יש לקרות דאדרבה נראה כיוהרא אם לא יקרא כלומר אני מכוין בכל שעה אבל לעשות מלאכה בתשעה באב אין לעשות מלאכה.

(7) שולחן ערוך אורח חיים הלכות תפילין סימן לד סעיף ב-ג

ירא שמים יצא ידי שניהם, ויעשה שתי זוגות תפילין ויניח שניהם, ויכוין בהנחתם באותם שהם אליבא דהלכתא אני יוצא ידי חובתי, והשאר הם כרצועות בעלמא, כי מקום יש בראש להניח שתי תפילין. וכן בזרוע. ואם אינו יודע לכוין המקום ולהניח שניהם יחד, יניח כדברי האחד של יד ושל ראש, ויניח האחרים על סמך הראשונה. (וי"א ה שאם) לא יוכל להניח בבת אחת, יניח של רש"י ויברך עליהם ויהיו עליו בשעת ק"ש ותפלה ואחר התפלה יניח של ר"ת בלא ברכה בהם שמע (דברים ו, ד - ט) והיה אם שמוע (דברים יא, יג - כא).
לא יעשה כן אלא מי שמוחזק ומפורסם בחסידות.

(8) שולחן ערוך אורח חיים הלכות סוכה סימן תרלט סעיף ז

היה ישן וירדו גשמים בלילה ונכנס לתוך הבית, ופסקו הגשמים, אין מטריחין אותו לחזור לסוכה כל אותה הלילה, אלא ישן בביתו עד שיעלה עמוד השחר. הגה: ויעור משנתו (טור). מי שהוא ישן בסוכה וירדו גשמים, אין צריך לשער בכדי שיתקלקל התבשיל, דבגשמים מועטים הוי צער לישן שם ויוכל לצאת (מהרי"ו); וכל הפטור מן הסוכה ואינו יוצא משם, אינו מקבל עליו שכר ואינו אלא הדיוטות (הגה"מ פ"ו); וכשיוצא מן הסוכה מכח הגשמים, אל יכעט ויצא, אלא יצא כנכנע כעבד שמוזג כוס לרבו ושפכו על פניו. (מהרי"ל).

(9) תלמוד בבלי מסכת סוטה דף כא עמוד ב

היכי דמי חסיד שוטה? כגון דקא טבעה איתתא בנהרא, ואמר: לאו אורח ארעא לאיסתכולי בה ואצולה.

(10) תוספות שם

היכי דמי חסיד שוטה - ירושלמי ראה תינוק מבעבע בנהר אמר לכשאחלוץ תפילין אצילנו עד כשהוא חולץ תפילין הוציא זה את נפשו.

(11) תלמוד בבלי מסכת חולין דף קה עמוד א

אמר מר עוקבא: אנא, להא מלתא, חלא בר חמרא לגבי אבא, דאילו אבא - כי הוה אכיל בשרא האידנא לא הוה אכל גבינה עד למחר עד השתא, ואילו אנא - בהא סעודתא הוא דלא אכילנא, לסעודתא אחריתא - אכילנא.

12) שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק א סימן סב

בדבר בלענדעד יי"ש ער"ח אד"ש תש"ח.

מע"כ ידידי הרב הגאון המפורסם מוהר"מ פינחס טייץ שליט"א הגאב"ד עליזאבעט. קבלתי מכתבו היקר בדבר היי"ש בלענדעד שחתחת /שתחת/ השגחתו עושים בלענדעד שלא בתערובות יין וגליצערין. ואני אומר לו יישר כחו בזה שיהיה ראוי למהדרין ליהזר מדברים שצריך הוראת חכם כהא דחולין דף ל"ז ודף מ"ד ואיפסק ברמ"א ס"ס קט"ז וכ"ש בזה שיש גם אוסרין. ואני אף שאני מתיר נזהר אני בעצמי מלשתות בלענדעד רק בחבורה שלא למיחזי כיוהרא הייתי שותה משהו לברך המסובין כנהוג ולכן ודאי טוב שיהיה יי"ש בלענדעד בלא שום חשש.

13) משנה מסכת יבמות פרק א משנה ד

בית שמאי מתירין הצרות לאחים ובית הלל אוסרים חלצו בית שמאי פוסלין מן הכהונה ובית הלל מכשירים נתיבמו בית שמאי מכשירים ובית הלל פוסלין אע"פ שאלו אוסרין ואלו מתירין אלו פוסלין ואלו מכשירין לא נמנעו בית שמאי מלישא נשים מבית הלל ולא בית הלל מבית שמאי כל הטהרות והטומאות שהיו אלו מטהרין ואלו מטמאין לא נמנעו עושין טהרות אלו על גבי אלו:

14) ס' מסילת ישרים, פרק י"ג – "בביאור מדת הפרישות"

הפרישות היא תחלת החסידות. ותראה שכל מה שביארנו עד עתה הוא מה שמצטרך אל האדם לשיהיה צדיק ומכאן ולהלאה הוא לשיהיה חסיד. ונמצא הפרישות עם החסידות הוא כמו הזהירות עם הזרירות, שזה בסור מרע וזה בעשה טוב. והנה כלל הפרישות הוא מה שאמרו ז"ל (יבמות כ): קדש עצמך במותר לך, וזאת היא הוראתה של המלה עצמה, פרישות, רוצה לומר, להיות פורש ומרחיק עצמו מן הדבר, והיינו, שאוסר על עצמו דבר היתר, והכונה בזה לשלא יפגע באיסור עצמו. והענין, שכל דבר שיוכל להולד ממנו גרמת רע אף על פי שעכשיו אינו גורם לו וכל שכן שאיננו רע ממש, ירחק ויפרוש ממנו. והתבונן ותראה שיש כאן שלש מדרגות: יש האיסורים עצמם, ויש סייגותיהם והם הגזרות והמשמרות שגזרו חכמינו ז"ל על כל ישראל, ויש ההרחקים שמוטל על כל פרוש ופרוש לעשות להיות כונס בתוך שלו ובונה גדרים לעצמו, דהיינו, להניח מן ההיתרים עצמם שלא נאסרו לכל ישראל ולפרוש מהם כדי שיהיה מרוחק מן הרע הרחק גדול.

וא"ת מנין לנו להיות מוסיפים והולכים באיסורים, והרי חכמינו ז"ל אמרו (ירושלמי נדרים פט): לא דיין מה שאסרה תורה, שאתה בא לאסור עליך דברים אחרים? והרי מה שראו חכמינו ז"ל בחכמתם שצריך לאסור ולעשות משמרת וכבר עשוהו ומה שהניחו להיתר הוא מפני שראו היותו ראוי להיתר ולא לאיסור, ולמה נחדש עתה גזירות אשר לא ראו הם לגזור אותם? ועוד, שאין גבול לדבר הזה, ונמצא, אם כן האדם שומם ומעונה ולא נהנה מן העולם כלל, וחכמינו ז"ל אמרו (ירושלמי קדושין פד): שעתיד אדם ליתן דין לפני המקום על כל מה שראו עיניו ולא רצה לאכול ממנו אף על פי שהיה מותר לו והיה יכול, ואסמכוה אקרא (קהלת ב): וכל אשר שאלו עיני לא אצלתי מהם. התשובה היא, כי הפרישות ודאי צריך ומוכרח והזהירו עליו חכמינו ז"ל, הוא מה שנאמר (תורת כהנים): "קדושים תהיו", פרושים תהיו. עוד אמרו (תענית יא): כל היושב בתענית נקרא קדוש קל וחומר מנזיר. עוד אמרו (פסיקתא): "צדיק אוכל לשבע נפשו", זה חזקיהו מלך יהודה, אמרו עליו ששתי אגודות של ירק וליטרא של בשר היו מעלין לפניו בכל יום, והיו ישראל מלעיגין ואומרים זה מלך?! עוד אמרו (כתובות קד): ברבינו הקדוש, שבשעת מיתתו שזקף עשר אצבעותיו ואמר, גלוי וידוע לפניך שלא נהניתי מן העולם הזה אפילו באצבע קטנה שלי. עוד אמרו (תנד"א כו): עד שאדם מתפלל על דברי תורה שיכנסו בתוך מעיו יתפלל על אכילה ושתייה שלא יכנסו בתוך מעיו. הן כל אלה מאמרים מורים בפירוש צורך הפרישות והחובה בו...

...ואם תשאל ותאמר, אם כן, איפוא, שזה דבר מצטרך ומוכרח, למה לא גזרו עליו החכמים כמו שגזרו על הסייגות ותקנות שגזרו? הנה התשובה מבוארת ופשוטה, כי לא גזרו חכמים גזרה אלא אם כן רוב הציבור יכולים לעמוד בה, ואין רוב הציבור יכולים לעמוד בה, ואין רוב הציבור יכולים להיות חסידים, אבל די להם שיהיו צדיקים. אך השרידים אשר בעם החפצים לזכות לקרבתו יתברך, ולזכות בזכותם לכל שאר ההמון הנתלה במ, להם מגיע לקיים משנת חסידים אשר לא יוכלו לקיים האחרים, הם הם סדרי הפרישות האלה כי בזה בחר ה', שכיון שאי אפשר

לאומה שתהיה כולה שוה במעלה אחת, כי יש בעם מדרגות מדרגות איש לפי שכלו, הנה לפחות, יחידי סגולה ימצאו אשר יכינו את עצמם הכנה גמורה, ועל ידי המוכנים יזכו גם הבלתי מוכנים אל אהבתו יתברך והשראת שכינתו. וכענין שדרשו ז"ל בארבעה מינים שבלולב (ויקרא רבה פ' ל): יבואו אלה ויכפרו על אלה. וכבר מצאנו לאליהו זכור לטוב שאמר לרבי יהושע בן לוי במעשה דעולא בר קושב (ירושלמי תרומות פ"ח): כשהשיבו, ולא משנה היא? אף הוא אמר לו, וכי משנת חסידים היא...

15) שיחות הר"ן סימן רלה

כבר מבאר בלקוטי תנינא סימן מ"ד שרבנו זכרוננו לברכה הזהיר מאד לבלי להחמיר חמרות יתרות בשום דבר כי אין הקדוש ברוך הוא בא בטרוניא עם בריותיו ולא נתנה התורה למלאכי השרת וכו'. ואמר אז שאיתא שראוי לכל אדם שיבחר לעצמו מצוה אחת, שבאותה המצוה ידקדק הרבה ויקים אותה המצוה עם כל החמרות והדקדוקים. וכעין שמצינו בגמרא: אביך במאי זהיר טפי וכו'. ואף על פי כן גם באותה המצוה אל יכנס בחמרות של שגעון ושטות ומרה שחורות רק ידקדק בה בלי שגעון בכל החמרות. אבל בשאר כל המצוות אין צריכין להחמיר כלל. והלואי שנזכה לקים את כל מצוות התורה כפשוטן ממש בלי שום חמרות. וגם בענין החמרות יתרות בפסח לא היה מסכים כלל על המרבים לדקדק יותר מדאי ונכנסים במרה שחורות גדולות והאריך בשיחה זו אז כי איש אחד מאנשינו שאל לו זכרוננו לברכה שאלה אחת בענין איזה חמרה בפסח איך להתנהג. ואז התלוצץ ממנו מאד. והרבה לדבר מענין זה שאין צריכין לחפש אחר חמרות יתרות ושגעון ובלבולים. ואמר שהוא בעצמו גם כן כבר היה שקוע בענין זה מאד שהיו עולים על דעתו חמרות יתרות מאד מאד ופעם אחד היה חושב מחשבות בענין המים על פסח שחשש שמא יש איזה משהו במים ששואבין, ואם יכין לו מים על כל ימי הפסח כמו שנוהגין קצת. גם זה לא הוטב בעיניו, כי קשה לשמר היטב המים מערב פסח על כל ימי הפסח. ולא הוטב בעיניו שום מים רק מי מעין הנובעים ויוצאים והולכים ובאים מים חדשים בכל עת. אבל במקום שהוא זכרוננו לברכה היה יושב לא היה שום מעין כזה. והיה בדעתו לנסע על פסח למקום שיש שם מי מעין כזה. כל כך נכנס בחמרות ומרה שחורות ודקדוקים יתרים. אבל עכשו הוא מתלוצץ מזה כי אין צריכין לחפש אחר חמרות יתרות אפילו בפסח. והאריך בשיחה זו הרבה אז כי עקר העבודה באמת הוא תמימות ופשיטות להרבות בתורה ותפלה ומעשים טובים בלי לחפש לחדש דוקא חמרות יתרות. רק לילך בדרך אבותינו הקדמונים. ולא נתנה התורה למלאכי השרת. ואמר אז שבשביל זה עזבו העולם חכמות הדקדוק ואינם עוסקים בו כלל, כי דקדוק אין צריכין כלל, כי אין צריכין לדקדק על עצמו יותר מדאי לבקש חמרות יתרות. והאריך בזה עוד ואמר אז שאין שום דבר שיהיה חיוב בדוקא ואם לאו וכו'. רק אם יוכל יוכל ואם לאו אנס רחמנא פטרה וכבר מבאר זאת במקום אחר.

16) שו"ת אורח משפט אורח חיים סימן קכד

תרנ"ד בשבת הגדול דהאי שתא תרנ"ד לפ"ק דרשתי בעה"י, שהיתר גמור גם נכון הוא שהמרור שאנו אוכלין מרוסק שיניחו להפיג טעמו עד שישאר בו רק טעם מר קל, כדי שיהי' נח לאכילה, דפשיטא דאין שיעור לטעם מר וכל שהוא מר מעט מרור הוי. אלא דנלענ"ד שהאוכל כשהוא מר הרבה עד שאי אפשר כמעט לאוכלו, לא אדע אם יצא יד"ח = ידי חובתו, לפימש"כ במל"מ ה' יסוה"ת דבמ"ע = דבמצות עשה = ג"כ לא יצא יד"ח באוכל שלא כדרך אכילתו, והרי כשהוא מר הרבה עד שא"א כלל לאוכלו כ"א = כי אם = מדוחק ודאי א"ז = אין זו = אכילה. ואין לומר דכאן מצותו בהכי, שהרי שפיר אפשר לקיים המצוה כשהוא מר מעט באופן שאין קושי לאוכלו, והוי כדרך אכילתו, אע"ג דגבי מרור לא כתיב אכילה בגופי', כמש"כ הרא"ש, מ"מ כמו דבעי' כזית משום הברכה דעל אכילת מרור ה"נ ניבעי כדרך אכילתו, אף שיש לדון בחריין שלנו, שאין דרך לאוכלו כמו שהוא בלא תערובות ציר, מ"מ י"ל בזה דמצותו בכך עכ"פ. גם כיון שברוב ישראל אוכלים כן בהרבה גלילות אולי מקרי משו"ה דרך אכילה, ועדיף ממ"ד דדעת המג"א דאפילו חמ"ד מקרי בשביל הרגל לבדו. אבל כ"ז לא ניתן להאמר לע"ד במי שרוצה לאכול החריין כשהוא בחזוק מרירותו העצום, דע"ד אין יתכן לקראת אכילה, וכי אם הרבה בנ"א = בני אדם = יאכלו עצים ואבנים יקרא בשביל כך אכילה, כיון שאינו ראוי כלל ומזיק. ע"כ נלענ"ד דזהו הדרך הרצוי ג"כ מצד עיקר המצוה, גם משום דרכיה דרכי נועם. ופשיטא דהיזק המגיע מחזוק מרירות החריין אינו קטן מהיזק עקיפת הידים מהירדוף, דנדחה ממצות לולב משום דרכי נועם. ע"כ ראוי להפיג עד שישאר טעם מר, שמרירותו מורגש אבל אינו חזק הרבה באופן שאפילו חלושי המזג יוכלו לסובלו על נקלה ויזכו הכל במצוה. ולו"מ הי' נלענ"ד דאפילו הופג הרבה מאוד מ"מ שם מרור עליו, דא"א כלל שיצא ממנו מרירותו לגמרי כ"א ע"י שליקה ובישול וכבישה. וכן נראה מסוגיא דפ' כיצד מברכין, דאמר' דטעמא דלא שלוקין ולא כבושין דבעי' טעם מרור, א"כ נראה שע"י השליקה טעם מרור מתבטל, א"כ למה אמר לא כבושין ולא שלוקין ליפסוק ולימא ולא בענין שהופג טעם מרור שלהם, א"ו

דכ"ז שלא נשתנה מחמת איזה דבר אחר מקרי לעולם טעם מרור, דעכ"פ איזה מרירות ההכרח שישאר בו, שאינו משנה טבעו כ"א ע"י פעולה של בישול וכבישה וכיו"ב. ונראה אף שיש מרור שאין הכבישה מבטל מרירותו לגמרי, מ"מ כיון שודאי נמצא שבטל עי"ז ממרירותו, א"כ חזינן כונת התורה שנאכל חי, א"כ בכל מרור לא יכבוש וראוי לחוש ג"כ בחריין שלא לכבוש, ועי' שע"ת בשם פמ"א ואינו תח"י =תחת ידי=.

3/29/2019

"להגעיל את הפה במים רותחים לפני פסח"

כיכר השבת
האתר המודי

ביעור חמץ: צריך להגעיל את הפה במים רותחים לפני פסח

הדיין הגאון רבי ישראל גרינברגר פסק כי לא מספיק לצחצח שיניים בערב פסח וצריך להגעיל את הפה במים רותחים כדי לבער את החמץ. וגם, ממתו אסור לאכול חמץ חם? (חג הפסח)

כיכר השבת | ח' בניסן תשע"ח 22:03 24.03.18

הרב ישראל גרינברגר. ארכיון (צילום: יהושע פוחטר)

לפני חג הפסח צריך לבער את החמץ שבפה ולא מספיק רק לצחצח שיניים. כך פסק הדיין הגאון רבי ישראל גרינברגר, רב קהילת מרכז חסידי ויז'ניץ בפתח תקווה ובאלעד וממקורביו של האדמו"ר מויז'ניץ.

בדרשה שמסר הרב גרינברגר בליל שבת הגדול בבית המדרש "אבי עזר" בפתח תקווה, ציין הרב כי לא מספיק לצחצח שיניים בערב חג הפסח כדי לנקות את החמץ ופי צריך גם להגעיל את הפה.

לדברי הרב, לאחר הצחצוח צריך למלאות את הפה במים רותחים - עד כמה שכל אחד יכול לסבול - ולפלוט החוצה.

הרב הוסיף וציין כי מלבד זאת, 24 שעות לפני סוף זמן אכילת חמץ, אסור לאכול כל דבר שהוא חמץ חם. קרי, אסור לאכול לחם עם מרק רותח, ב-24 שעות שקודם ליום זמן אכילת חמץ. אם כי, ציין הרב, אפשר לאכול את הלחם בנפרד ואת המרק בנפרד, אך ביחד - אסור.

הרב גרינברגר הוסיף והדגיש כי לכן אסור לאכול עוגיה או כל דבר חמץ ביחד עם קפה רותח או עם כוס תה. הסיבה היא שהחום גורם לחמץ להיבלע בשיניים, מה שגורם לקושי לבערו לאחר מכן.

יצוין כי בשם מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל נכתב כי הנושא של הגעלת הפה במים רותחים הוא לא חיוב.

מקור:

<http://www.kikar.co.il/271871.html>